

Thọ giới mà phạm giới - thì làm sao xứng đáng?

ISSN: 2734-9195

10:30 11/06/2025

Nếu ta xem việc thọ giới như một hình thức xã giao, không có tâm chí thành, thì giới không có tác dụng chuyển hóa.

Hỏi: Thưa quý Thầy, con có một điều rất băn khoăn. Con nghe nói “*Thọ giới là không được tái phạm giới*”, nhưng con nghĩ mình vẫn còn là phàm phu, đâu phải Thánh Hiền. Lỡ có lúc phạm giới mà chính mình cũng không biết là đã phạm thì có tội không? Và nếu như vậy thì con thấy lo sợ không dám thọ giới. Mong quý Thầy chỉ dạy.

Đáp: Đây là một thắc mắc rất thực tế và chân thành. Bởi lẽ, trước khi bước vào con đường trì giới, ai cũng ít nhiều mang trong lòng sự lo lắng: “*Nếu thọ rồi mà không giữ được thì có mang tội không?*”, “*Lỡ sai mà không biết thì có bị quả báo không?*”, hay “*Mình còn yếu đuối quá, liệu có xứng đáng không?*”

Những nỗi niềm ấy, đức Phật cũng đã thấu hiểu. Vì thế, Ngài chế định giới pháp không phải để làm gánh nặng, mà là để dẫn dắt người tu dần trở nên thanh tịnh. Thọ giới, là khởi đầu của chí nguyện sống đời có hướng thượng, là cam kết sống đúng theo Chính pháp – chứ không phải là đòi hỏi một sự hoàn hảo tuyệt đối ngay lập tức.

1. Thọ giới là gieo trồng chí nguyện thanh tịnh

Trong Kinh Trung Bộ dạy:

“*Tỳ-kheo sống không giữ giới, không chùng mịch, không sợ hãi trong việc tái sinh vào cõi dữ... thì như người xấu hổ không che thân mình lại, như người đeo gươm bén mà đi trong chốn đông người.*” (MN 39 – Đại kinh về các sư thọ giới)

Điều này cho thấy, người thọ giới cần nuôi dưỡng tâm hổ thẹn (hiri – ottappa), biết sợ nhân xấu và quả dữ. Thọ giới không phải để được gọi là “*người có giới*”, mà là để học cách quay về chính mình, gìn giữ sự tỉnh thức trong từng hành vi, lời nói và ý nghĩ.

Hình chỉ mang tính chất minh họa (sưu tầm).

2. Phạm giới không phải lúc nào cũng là trọng tội

Trong giới luật, có phân biệt rất rõ giữa: Phạm giới cố ý (biết là sai mà vẫn làm); Phạm giới vô tình (không biết, không cố ý); Phạm giới rồi biết ăn năn, sám hối.

Đức Phật không dạy ta khắt khe tới mức không cho phép một ai sai sót. Điều quan trọng không phải là ta chưa từng vấp ngã, mà là sau khi vấp ngã, ta có biết đứng dậy, học bài học từ lỗi lầm, và không tái phạm nữa hay không.

Trong Luật Tứ Phần, có dạy rằng: *“Giới luật như tấm gương sáng, ai soi vào đó thì thấy rõ mình. Nếu thấy bụi bặm thì lau sạch, chứ không phải thấy dơ rồi đập luôn tấm gương.”*

Nếu có phạm giới do vô minh hay vô ý, điều cần làm là thành tâm sám hối, và củng cố lại chí nguyện tu tập. Chính trong những lần như vậy, giới mới thực sự trở thành pháp tu, không chỉ là khuôn khổ ép buộc.

3. Vì sao “thọ giới mà không giữ giới chỉ bằng đừng thọ”?

Câu nói này thường khiến người nghe sợ, nhưng cần hiểu đúng ý: không phải là để dọa, mà là để nhắc nhở sự nghiêm túc. Nếu ta xem việc thọ giới như một hình thức xã giao, không có tâm chí thành, thì giới không có tác dụng chuyển hóa. Giới là con đường – không phải chiếc huân chương. Nếu chỉ “thọ cho có”, mà không thực hành, thì chẳng những không lợi ích, mà còn tự tạo thêm nhân bất thiện (do khinh giới, khinh pháp).

Nhưng nếu có tâm chân thành, biết mình còn yếu nhưng vẫn nguyện học, thì mỗi bước trên đường trì giới đều là từng hạt mầm giác ngộ được gieo.

4. Giới không ràng buộc - giới là cánh cửa mở ra tự do

Giới không phải là xiềng xích trói buộc ta, mà là hàng rào bảo hộ. Như người đi trong đêm tối, có đèn thì không bị vấp; như trẻ nhỏ chơi gần ao, có rào thì không té ngã. Giới giúp ta đi giữa đời mà không đánh mất mình.

Thọ giới là một tuyên ngôn thâm lặng nhưng đầy ý nghĩa: *“Tôi không muốn tiếp tục sống một đời buông trôi nữa. Tôi nguyện sống có ý thức, sống có tỉnh giác.”*

Kết luận: Đừng sợ thọ giới - hãy sợ sống không có hướng đi

Nếu bạn biết mình còn yếu đuối, càng nên thọ giới - vì đó là phương tiện giúp bạn vững vàng hơn. Nếu lỡ phạm, hãy sám hối - giới pháp luôn có chỗ cho lòng thành. Nhưng nếu sống không giới, không biết mình sai, không có điểm tựa quay về - thì đó mới là điều đáng sợ.

Vì vậy, đừng e ngại khi đứng trước Tam bảo để phát nguyện thọ giới. Bạn không cần trở thành bậc Thánh ngay lập tức - chỉ cần có tâm hướng về sự chuyển hóa, là đã gieo duyên lành rồi.

Tạp chí Nghiên cứu Phật học